

# MİMARLIK EĞİTİMİ AKREDİTASYON DERNEĞİ (MiAK) ETİK KURALLAR BELGESİ (2021)

(15.02.2021 MiAK Yönetim Kurulu kararı)

Mimarlık Eğitim ve Akreditasyon Derneğinin (MiAK) etkinliklerinde ve MiAK'ta görev yapan kişilerin genel etik kuralları ile birlikte, bu belgede belirtilen kurallar doğrultusunda etik davranış içinde olmaları beklenir. (MiAK kurulları üyesi, ziyaret takımı başkanı, ziyaret takımı üyesi, öğrenci gözlemci, kurum gözlemcisi, MiAK gözlemcisi, MiAK gönüllüsü ya da MiAK çalışanı anlamında kullanılacaktır) Bu kişiler üst düzeyde profesyonellik, dürüstlük ve doğruluk standartları ile çalışırlar. MiAK bünyesinde gerçekleştirilen etkinliklerde, tarafsızlık, dürüstlük ve eşitlik çerçevesinde davranılması esastır. MiAK etkinliklerini yürüten herkesin görevini etik davranışlar içinde yapması beklenir. Bu belgenin amacı, MiAK etkinlikleri ile ilgili etik kuralları ayrıntıları ile tanımlamaktır. MiAK kurullarının üyeleri, MiAK çalışanları ve ziyaret takımı üyeleri MİMARLIK EĞİTİMİ AKREDİTASYON DERNEĞİ (MiAK) Tüzüğü'nün 24, 25 ve 26 numaralı maddeleri uyarınca, bu belgenin sonunda yer alan "MiAK Gizlilik ve Etik Kurallar Beyanı"ni imzalarlar.

## Çıkar Çatışması:

- 1) MiAK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve MiAK-MAK üyelerinin görevleri süresince, profesyonelce ve etiğe uygun bir şekilde davranmaları, gerçek veya görünür çıkar çatışma alanı açıklamalarından, gerçek veya görünür çıkar çatışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmaları beklenmektedir.
- 2) Ziyaret takımı başkanlığı, takım üyeliği, kurum ya da MiAK, ve öğrenci gözlemciliği görevleri esnasında, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına yol açabilecek durumlarda, MiAK, görev yapan kişilerden profesyonel ve etiğe uygun biçimde davranmalarını, gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmalarını beklemektedir.
- 3) Bu beklentilerin gerekçeleri aşağıda sıralanmıştır;
  - a) Değerlendirme sürecinin saygınlığını ve MiAK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve MiAK-MAK üyelerinin ve ziyaret takımı üyelerinin kararlarının güvenilirliğini sağlamak.
  - b) Tarafsız ve adil bir karar verme sürecini garanti etmek.
  - c) Her koşulda tarafsız hareket edilmesini, tarafsız olunmadığı izlenimi verebilecek davranışlarda bulunulmamasını sağlamak.
- 4) MiAK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu, MiAK-MAK üyeleri, karar sürecinde olan bir program ya da kurum ile yakın ve etkin bir ilişki içinde iseler ya da geçmişte bulunmuşlarsa, bu program ya da kurum ile ilgili karar verme sürecine katılamazlar. Yakın ve etkin ilişki aşağıda tanımlanmaktadır, ancak bunlarla sınırlı değildir:
  - a) Kurum ya da programda halen öğretim üyesi, görevli ya da danışman olarak çalışıyor olması ya da geçmişte çalışmış olması.
  - b) Kurum ya da programda görev yapmak üzere görüşmeler ya da tartışmalar yapıyor olması ya da yapmış olması.
  - c) Kurumun öğrencisi olmuş olması.
  - d) Kurumdan onursal bir derece almış olması.

- e) Birinci, ikinci ve üçüncü derecede akrabalar ile eş ve eşin birinci, ikinci ve üçüncü derece akrabalarının akreditasyona başvuran kurumun ya da programın öğrencisi ya da çalışanı olması. Kurumla ücret karşılığı olmayan resmi bir bağlantısının (kurumun mütevelli heyeti ya da danışma kurulu üyeliği, vb. görevler) bulunması.
- 5) MiAK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve MiAK-MAK üyeleri bir çıkar çatışması yaratacak durumlara neden olmayacaklarına ve bu ilkeleri okuduklarına ve anladıklarına dair "MiAK Gizlilik ve Etik Kurallar Beyanı"nı imzalarlar.
- 6) Değerlendirme sürecinde görev yapacak ziyaret takımı üyelerinden değerlendirecekleri programa ilişkin kurum ve kişilerle gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarının olmadığına dair yazılı beyanda bulunurlar.
- 7) MiAK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve MiAK-MAK üyeleri, ilgili toplantıların kendileri ile ilgili gerçek ya da görünür çıkar çatışması olan konuların tartışıldığı ya da karar alındığı kısımlarına katılmazlar. Bir toplantıda çıkar çatışması nedeniyle kendisinin yetkisiz olduğunu beyan eden üyelerin adları kayıtlara geçirilir. Gerçek ya da görünür çıkar çatışması şu durumlarda oluşur:
- a) Bir program ya da kurumla yakın ve etkin bir ilişki olması.
- b) Parasal ya da kişisel bir bağlantı olması.
- c) Kişinin yansız karar vermesine engel olacak bir neden oluşması.

#### **MiAK Etik Kuralları:**

- 1) MiAK'ta görev yapan kişiler, program değerlendirmelerinin tüm süreç ve aşamalarında, MiAK Mimarlık Eğitimi Akreditasyonu konusunda kurumlara yapacakları sunumlarda, kamuya yapacakları açıklamalarda genel etik kurallarına ve MiAK etik kurallarına uyma, bu faaliyetlerini kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapma ve bu görevleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan faktörleri MiAK yönetimine açıklama sorumluluğunu kabul ederler.
- a) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, toplumdaki kişilerin hayatının, güvenliğinin, sağlığının ve refahının mimarların mesleklerini yetkin birer profesyonel olarak gerçekleştirilmesine bağlı olduğunun bilincinde çalışırlar.
- b) MiAK akreditasyonu konusunda yapılacak sunum, seminer ve toplantı katılımlarının "MiAK adına" yapılabilmesi için, yapılacak sunum için dahil, yetkili MiAK Yönetim Kurulu'nun onayı alınmış olmalıdır. Bu etkinlikleri yürüten kişi/kişilerin bağlı olduğu kuruluş "MiAK" olarak gösterilmeli ve her türlü etkinlik dokümanında MiAK logosu ve şablonları kullanılmalıdır.
- c) MiAK'ta görev yapan kişiler, akreditasyon almış bir programın MiAK ölçütlerini sağlamadığı bilgisine sahipse, ya da öyle olduğunun düşünülmesine neden olan gerekçeleri varsa, bu bilgiyi MiAK'a yazılı olarak bildirir ve süreçte MiAK ile işbirliği yaparlar.
- 2) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, yalnızca eğitilmiş ve/veya deneyimli oldukları konu alanlarında görev kabul ederler.
- 3) MiAK değerlendirmeleri konusunda kurumların daveti üzerine, kurumlara sunum yapan, eğitim veren veya danışmanlık yapan MiAK'ta görev yapan kişiler aşağıdaki kurallara uymakla yükümlüdür.
- a) MiAK görevlileri, kurum adına görev yapan güvenilir kişiler olarak hareket etmeyi kabul eder, tüm çıkar çatışmalarından kaçınırlar, çıkar çatışması

olabilecek durumlarda bundan etkilenmesi muhtemel tüm tarafları haberdar ederler.

- b) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, MiAK'ı temsil ettikleri her etkinlikte ve durumda çıkar çatışmalarından kaçınırlar.
  - c) MiAK'ta görev yapan kişiler, verecekleri hizmetin ve alacakları kararların kalitesini etkileyecek ya da etkiliyormuş görüntüsü verecek her türlü çıkar çatışmasını ve çıkar çatışması potansiyelini beyan ederler.
  - d) MiAK kurulları üyeleri bir kuruma ya da birimine program değerlendirmesi konusunda danışmanlık yapamazlar.
  - e) Program değerlendirmesi konusunda bir kuruma ya da birimine danışmanlık yapmış, yapmakta olan ya da yapacak olan MiAK görevlileri, bu durumu MiAK'a bildirmek zorundadırlar ve ilgili kurumun programlarının değerlendirmesi sürecinin hiçbir aşamasında yer alamazlar.
  - f) MiAK'ta görev yapan kişiler, kendileri ile MiAK ya da kendileri ile programları değerlendirilecek kuruluşlar arasında çıkar çatışması yaratacak hiçbir görevi üstlenemezler.
  - g) MiAK'ta görev yapan kişiler, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından doğrudan ya da dolaylı herhangi bir hediye isteyemez veya kabul edemez.
  - h) MiAK'ta görev yapan kişiler, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından programların değerlendirme sonucunu etkilemek amacıyla doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir ödeme yapılmasını isteyemez ya da böyle bir ödemeyi kabul edemez.
- 4) MiAK'ta görev yapan kişiler, kamuyu tehlikeye sokacak durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gerekli durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belgelerin ve bilgilerin gizliliğini kabul ederler.
- a) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, bu görevleri sırasında kendilerine verilen tüm belge ve bilgileri gizli tutar ve hiçbir durumda bu belge ve bilgileri MiAK'taki görevleri dışında hiçbir şekilde kullanamazlar.
  - b) MiAK'ta görev yapan kişiler, gizli belge, bilgi ve bulguları yasal nedenler dışında hiç kimseye açıklayamazlar.
  - c) MiAK'ta görev yapan kişilerin gizli belge, bilgi ve bulguları açıklamak zorunda kalmaları durumunda, hem MiAK hem de ilgili kuruluşa bilgi verirler.
  - d) MiAK'ta görev yapan kişiler, kendilerine verilen Özdeğerlendirme Raporlarını ve kurumdan edindikleri tüm diğer belgeleri kopyalamaz, çoğaltmaz, üçüncü kişi veya kurumlarla paylaşmaz ve görevlerinin bitiminde MiAK'a geri iade ederler.
- 5) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişiler, MiAK içinde ve dışında yapacakları açıklamaların tarafsız ve doğru olacağını kabul ederler.
- a) MiAK'ta görev yapan kişiler, açıklama, ifade ve raporlarında, tarafsız ve dürüst olmak zorundadırlar. MiAK adına yapılan açıklamalar ya da yayımlanan her türlü rapor, açıklama ve ifadeler, sadece konuyla ilgili bilgileri içermelidir. MiAK etkinliklerinde görev alanlar, değerlendirme sürecini olumsuz etkileyebilecek kişisel tercihlerini öne çıkaran davranışlardan kaçınmalıdırlar.
  - b) MiAK'ta görev yapan kişiler, program değerlendirme konusunda başkaları tarafından telkin edilmiş hiçbir ifade, eleştiri ya da gerekçeyi açıklamalarında kullanmazlar. Bu tür bilgileri kullanmak zorunda kalmaları durumunda, bunların alıntı olduğunu, alıntının kaynağını ve bu bilgilerle kişisel çıkar sağlıyorlarsa bu durumu açıklamak zorundadırlar.

- c) MiAK'ta görev yapan kişiler, bir gerçeği gizleyen veya yanlış yorumlayan ifadeler kullanamazlar.
  - d) MiAK'ta görev yapan kişiler kanıtlanmış kişisel hatalarını kabul ederler, kendi hata ve kararlarını haklı kılacak şekilde gerçekleri değiştirmezler.
- 6) MiAK'ta görev yapan kişiler, MiAK'ın saygınlığını ve yararlılığını artırmak üzere erdemli, sorumlu, etik kurallara ve yasalara uygun davranırlar.
- a) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişiler toplumu yanıltıcı davranışlardan kaçınırlar.
  - b) MiAK'ta görev yapan kişiler kendilerinin ya da birlikte çalıştıkları kişilerin akademik ya da mesleki yetkinliklerini çarpıtmaz ve yanlış anlaşılmasına izin vermezler.
  - c) MiAK'ta görev yapan kişiler, başkalarının mesleki saygınlıklarına, beklentilerine, uygulamalarına ya da işine, doğrudan ya da dolaylı olarak zarar vermemeye özen gösterirler. Eğer, başkalarının etik veya yasal olmayan bir davranış içinde olduğuna inanırlarsa, konuya ilişkin somut gözlem ve bilgilerini yetkili makamlara sunarlar.
- 7) MiAK'ta görev yapan kişiler, görevleri esnasında herkese, ırk, dil, din, cinsiyet, özürlülük, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın, eşit davranmayı kabul ederler. Program ziyaret takımlarında görev alan kişilerin, tüm taraflara eşit ve adil davranmaları beklenir.
- 8) MiAK'ta görev yapan kişiler meslektaşlarına ve kendileriyle birlikte çalışan kişilere mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve etik kurallara uymalarında destek olmayı kabul ederler.
- a) MiAK etkinliklerinde görev yapan kişileri ve program değerlendirmesi ile ilgili olabilecek tüm tarafları bu etik kurallardan haberdar ederler.
  - b) MiAK tüm yeni görevlilerini bu etik kuralları anlamaları, benimsemeleri ve uymaları konusunda uyarır.
  - c) MiAK etkinliklerinde görev yapmaya devam eden kişiler, mesleki ve etik alanlardaki sürekli gelişimlerini sağlarlar ve bu konudaki etkinliklere katılırlar.
- 9) Bu etik kurallara uymadığı saptanan MiAK'ta görev yapan kişilerin görevleri Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MiAK-MAK) tarafından Dernek tüzüğüne ilgili maddeleri çerçevesinde sonlandırılır. MiAK Yönetim Kurulu ve MiAK Denetim Kurulu üyelerinin görevleri MiAK Genel Kurulu tarafından, diğer MiAK'ta görev yapan kişilerin görevleri MiAK Yönetim Kurulu tarafından, Dernek tüzüğüne ilgili maddeleri çerçevesinde sonlandırılır.

## MiAK

### Gizlilik ve Etik Kurallar Beyanı

Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Derneği (MiAK)'nin Etik Kurallar Belgesinin ilk paragrafında tanımı ve kapsamı verilen MiAK'ta görev alan bir kişi olarak, ben \_\_\_\_\_, "MiAK Etik Kurallar Belgesi"nde belirtilen etik kuralları okuduğumu, anladığımı, en üst düzeyde etik kurallara saygılı ve mesleki davranış içinde olacağımı belirtir;

1. Program değerlendirmelerini MiAK değerlendirme ölçütlerine göre ve kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapmayı ve bu görevler ile doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan etkenleri/unsurları anında açıklama sorumluluğunu;
2. Sadece yetkin olduğum alanlarda hizmet vermeyi;
3. MiAK adına görev yapan dürüst, güvenilir birisi olarak hareket etmeyi, tüm çıkar çatışmalarından kaçınmayı, çıkar çatışmasının ortaya çıktığı durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları bilgilendirmeyi;
4. Kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program akreditasyon kararları ile ilgili tüm belge ve bilgilerin gizliliğini sağlamayı;
5. MiAK içinde ve dışında tarafsız ve doğru açıklamalar yapmayı;
6. MiAK'ın saygınlığını ve yararlılığını arttırmak üzere sorumlu, etik kurallara saygılı ve yasalara uygun davranmayı;
7. Irk, dil, din, cinsiyet, özürlülük, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın herkese eşit davranmayı;
8. Birlikte çalıştığım kişilere ve meslektaşlarıma, mesleki gelişimlerinde yardımcı olmayı ve etik kurallara uyma konularında destek olmayı;
9. Etik kuralların ihlal edilmesi durumlarında, kararın hızlı ve adil bir biçimde verilebilmesi için yürütülecek işlemleri desteklemeyi kabul ettiğimi beyan ederim.

İmza: \_\_\_\_\_

Tarih: \_\_\_\_\_